N°. 156. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag 1 October.

Laatste woorden nopens het Handelsblad, dat thans beneden kritiek is vervallen.

Gelijk voor alles, zoo bestaan er ook voor de discussie grenzen. Zoolang het *Handelsblad* slechts ongerijmdheden zeide en zich aan verdraaijingen schuldig maakte of alle begrippen van staatsregt verloochende, achtteden wij het noodig dit nu en dan aan te toonen. In alle geval kon het publiek er zich mede amuseren; thans echter gaat het te ver, thans zou het bloot tijdverlies wezen ons verder bezig te houden met een blad, hetwelk zoo onbeschaamd de blijkbaarste waarheid loochent, als het *Handelsblad* dit in zijn nommer van den 28sten doet.

Iedereen oordeele: Wij hadden gezegd dat de grondwet aan de Tweede Kamer uitdrukkelijk verbood om met minder dan 56 leden een besluit te nemen.

Daarop antwoordt nu het *Handelsblad* :

» Het is onjuist, dat de grondwet uitdrukkelijk verbiedt met minder dan » 56 leden een besluit te nemen; De grondwet verlangt daartoe *de helft* » van de leden der kamer."

Ziehier nu het artikel der grondwet:

Art. 101.

» Geene der beide kamers vermag eenige zaak te beslissen, zoo niet *meer* dan de helft van hare leden tegenwoordig is."

En uit hoe veel leden bestaat nu de Tweede Kamer?

Art. 79.

» Eene dier kamers (de tweede) bestaat uit 110 leden, benoemd door de staten der provincien."

Is het nu mogelijk, de onbeschaamdheid verder te drijven dan te beweren dat de grondwet aan de Tweede Kamer niet uitdrukkelijk verbiedt met minder dan 56 leden een besluit te nemen?

En om nu deze onbeschaamde loochening der waarheid, misschien eenigermate te kunnen verontschuldigen met den schijn van verkeerde opvatting, voegt het blad er eene soort van argumentatie bij. Het zegt:

» Indien dit moest verstaan worden, alsof men nooit met minder dan 56 leden zou mogen beslissen, dan had de grondwet eene ongerijmdheid gezegd; vermits alsdan, in geval van oorlog, en wanneer bij voorbeeld de zuidelijke gewesten tijdelijk door den vijand waren overheerd geworden, het gemeen overleg met den koning zou zijn onmogelijk gemaakt." — !!

Het *Handelsblad* heeft het publiek reeds te lang aan zijnen redeneertrant gewend, om het nog door eenige ongerijmdheid te kunnen verwonderen. Anders zou men niet begrijpen hoe die tijdelijke overheering hier als beletsel voor de vergadering der Staten-Generaal aangevoerd wordt. De overheering der gewesten toch zou de leden geenszins verhinderen zich naar de plaats der vergadering te begeven.

Al worden eenige gewesten nog zoo spoedig overheerd, het geschiedt toch niet zoo eensklaps, dat dadelijk al de grenzen derzelve zijn gesloten en niemand zich uit dezelve verwijderen kan. Maar gesteld al, Frankrijk maakte zich b. v. eens plotseling van al de zuidelijke gewesten meester gemaakt, en van al derzelver vertegenwoordigers tevens, — dan zouden zij nog wel, indien er volstrekt eene vergadering der kamer moest plaats hebben, op hun woord van terstond terug te zullen keeren, verlof hebben gekregen om dezelve te gaan bijwonen. Maar gesteld — want wij willen alles onderstellen — ook dit geschiedde niet, en er moest *volstrekt* eene vergadering gehouden worden, — hetgeen ook niet altijd noodig is, — dan nog doet de redenering van het *Handelsblad* niets af, want dan zou de koning, in zulk allerzeldzaamst, ja fabuleus geval, provisioneel, en onder nadere sanctie der tijdelijk verhinderde Kamer, zonder dezelve hebben moeten handelen. En indien de grondwet dit zelfs uitdrukkelijk gezegd had, zou hierin volstrekt geene ongerijmdheid, noch tegenstrijdigheid met den constitutionelen regeringsvorm bestaan, — het ware niets anders geweest dan in een geval van uitersten nood, van *force majeure*, eene soort van dictatoriale magt aan den koning te geven.

Zoo lang de Belgische provinciën nog door onze regering als gedeelten des rijks werden beschouwd, kon men eenen dergelijken grond aanvoeren voor eene buitengrondwettige handelwijze. Er bestond toen onmogelijkheid om eene kamer, gelijk de grondwet die vorderde, te doen vergaderen; en het koningrijk niet juridisch ontbonden zijnde, kon men beweren dat de grondwet ten gevolge van *force majeure* slechts geschorst, niet juridisch vervallen was. Dit hebben wij zelven meermalen aangevoerd.

Maar thans is het een gansch ander geval; thans kan er niet meer van opstandige provinciën worden gesproken; thans is het rijk *juridisch* ontbonden en met hetzelve natuurlijk ook de grondwet, voor dat rijk gemaakt; ontbonden het contract, hetwelk tusschen al de ingezetenen van dat rijk gezamenlijk (want de Staten-Generaal van 1815, die namens het volk den koning huldigden, vertegenwoordigden *het geheele* Nederlandsche volk) met den prins van ORANJE-NASSAU als koning der Nederlanden (der 17 Nederlandsche provinciën) gesloten was.

Thans vraagt men aan de overgeblevene leden der juridisch ontbondene Staten-Generaal (volgens de daarstelling der grondwet), met welk regt pretendeert gij ons te vertegenwoordigen, waarop grondt gij uwe volmagt?

Er valt nu niet meer van onzekeren, van transitoiren toestand, van tijdelijke verhindering te spreken; — dat alles hield op met de erkenning van België door onzen koning; toen belette niets meer, voor het nieuwe rijk eene nieuwe grondwet te maken, de overgeblevene natie door een nieuw contract met den overgeblevenen vorst te verbinden. Niets belette toen uit den *factischen* toestand in eenen *juridischen* over te gaan. Kortom, alvorens België door onzen koning als onafhankelijke staat erkend was, kon men de grondwet daar, waar hare uitvoering *tijdelijk* onmogelijk was, als slechts *geschorst* beschouwen. Na de erkenning van België kon men dit niet meer.

Het is te betreuren, dat lieden, die volstrekt geen begrip van redeneren hebben, vraagpunten van staatsregt, die vroeger of later den belangrijksten invloed op de rust en de welvaart der natie kunnen oefenen, pogen te verwarren, en de populariteit des konings willen misbruiken, om tijdelijk te doen doorgaan, wat later als regteloos zou kunnen worden bestreden en alsdan den staat aan de hevigste schokken blootstellen zou.

» De veiligheid der regeringen — het was een koning zelf die het zeide, — hangt af van de stipte en onkreukbare betrachting der wetten. Elk gezag, dat niet is gevestigd op de heerschappij der wetten, wordt despotiek, kwellend en moet instorten (1)."

Men haaste zich dan, nu het nog tijd is, eenen nieuwen regtstoestand daar te stellen, en wettige kracht te geven aan hetgeen die missen mogt.

Men vertrouwe niet te veel op de tegenwoordige kalmte, maar trekke er partij van om zich te versterken tegen den storm. *Op* het wrak van het voormalig koningrijk luistere men naar de stem der voorzigtigheid, en sluite het oog voor de syrenen-zangen dierzelfde lieden, die dat koningrijk op de klippen lieten uiteenslaan.

EGYPTE.

Alexandrië, *5 sept.* Gisteren kwam hier eene Fransche stoomboot met brieven uit Konstantinopel aan. Deze behelsden de tijding, dat de gezanten der vijf mogendheden het volkomen eens waren met de Porte, en dat er reeds een plan ontworpen scheen, om *Mehemed-Ali*, ingeval hij zich tegen de besluiten der mogendheden mogt willen verzetten, met geweld te dwingen. (*Pr St. Z.*)

— De Augsburger *Allgemeine Zeitung* maakt gewag van een berigt uit Alexandrië, van den 7den, volgens hetwelk *Mehemed-Ali* nog volstrekt niets van zijn ultimatum toegeven wil. De erfelijkheid van Egypte, Syrië en Candia voor zijn geslacht, en de verwijdering van *Chosrew*-pacha zijn de *conditio sine qua non.*

ZWITSERLAND.

Zurich, *21 sept.* Heden zijn in den Grooten Raad de keuzen voor den regeringsraad gedaan. De heer *Hess* is met 160 van de 167 stemmen tot eersten burgemeester benoemd; tot tweeden burgemeester werd de heer *Muralt* met 163 van de 165 stemmen gekozen. De keuzen hebben bewezen dat de radicale partij geheel verslagen is. (*P. A. Z.*)

Bern. In het bovenland komen de mannen allengs van de bergen af, en beraadslagen over hunne grieven. De oude gistingstof begint te werken. Men spreekt van eene vergadering, die tegen aanstaande zondag te Stettlerwyler zou beschreven zijn, om, naar het heet, eene petitie aan de regering te rigten, waarin men op verscheidene punten aandringt, inzonderheid op regtstreeksche verkiezingen. — Aangaande onze omstandigheden bedriegt zich niemand. Brandstof is er meer dan genoegzaam voorhande. Vleit zich de regering met hare vastheid, en wiegt zij zich in de armen van hare gunstelingen, in plaats van zich door vermeerderde, rustige maar ernstige inspanning harer roeping waardig te toonen, en velerzijds verloren vertrouwen te herwinnen; — dan heeft ook hier de oppositie schoon spel. (*Zürch. Zeit.*)

(1) » *La sécurité des gouvernemens dépend de l'exacte et consciencieuse observance des lois. Toute autorité qui n'est pas fondée sur le règne des lois, devient despotique, vexatoire et doit s'écrouler.*" Louis-Philippe, 5 sept. 1830.

Zurich, 28 *sept.* Heden vergaderde de landdag weder; de volmagt van het nieuwe Zurichsche gezantschap werd geldig verklaard. Aan enkele gezantschappen, als Bern en Thurgau, kostte deze erkenning zigtbaar moeite. Lucern kon de revolutie van Zurich en alles wat daaruit gesproten was, gevolgelijk ook het nieuwe gezantschap, niet erkennen. Voor eenige andere standen bleef het protokol open. (*P. A. Z.*)

DUITSCHLAND.

Men meldt uit Frankfort: »De berigten uit Weenen nopens den gang der aldaar plaats hebbende beraadslagingen over het Oostersche vraagstuk, luiden niet ongunstig. De groote mogendheden zijn het eens, nog wel niet over de termen, maar toch over de hoofdzaak. Het liet zich ook verwachten, dat de eene of andere hoofdmogendheid geene geisoleerde houding aannemen zou bij de beslechting eener aangelegenheid, welke de algemeene belangen van Europa zoo naauw aangaat. De bedreigingen van *Mehemed-Ali* zullen de mogendheden niet weerhouden van ernstig te werk te gaan, zoodra hij billijke voorstellen hardnekkig van de hand mogt willen wijzen. De onderkoning zal toegeven, als hij ziet dat het niet anders zijn kan. (*H. Z.*)

— De *Würtzburger-Zeitung* klaagt over de groote bezwaring, welke de Duitsche dagbladen in verschillende andere Duitsche staten ondervinden door de hooge post-taksen, die somtijds zelfs 25 pCt. van den abbonnementsprijs des blads beloopen. Wat zou de *Wurtzb. Zeit.* wel zeggen indien zij wist hoe hoog de Duitsche bladen in Nederland bezwaard zijn. Terwijl de Duitsche regeringen de vreemde bladen met eene post-taks belasten, belast de Nederlandsche regering, uit vaderlijke liefde voor uitbreiding van kennis en voortgang van verlichting, de Duitsche dagbladen met een zegelregt, dat veel meer bedraagt dat de geheele abbonnementprijs van het blad: zoo is elk nommer der Augsburger *Allgemeine Zeitung* in Nederland met 11½ cent, elk nommer der Frankforter *Post-Ambt Zeitung*, met 9 cent, een gewoon nommer der *Kölnische Zeitung* (zonder bijvoegsels) met 6 centen bezwaard. De Pruissische *Staats-Zeitung* komt er het goedkoopst af, deze kost slechts aan zegel 4½ cent per nommer.

PRUISSEN.

De titelmanie, waarover thans in Nederland, waar zij voorheen zeer zeldzaam plagt te wezen, meer en meer geklaagd en gespot wordt, neemt ook in Pruissen bij den dag toe. Zoo vindt men in de *Kölnische Zeitung* van den 27sten september vermeldt, dat het Z. M. behaagd heeft, aan den *opper-land-mondschenker*, graaf *Lazarus Henckel van Donnersmarck* en zijne *mannelijke echtelijke lijfs-erfgenamen* (*männlichen ehelichen Leibes-Erben*), volgens het regt van eerstgeboorte, de gezegde waardigheid erfelijk te verleenen, met het predikaat: Erf-Opper-Land-Mondschenker (*Erb-Ober-Land-Mundschenk.*)

Elberfeld, 24 *sept.* Een onzer medeburgers, de schoenmaker *Wisseman*, is met het navolgend hoogst handschrijven begenadigd geworden: »Met mijnen dank voor de mij van uwentwege overhandigde net gewerkte pantoffels, verleen ik u, overeenkomstig uwen wensch, de toestemming om het predikaat van mijn hofpantoffelmaker te voeren. Sanssouci, 18 september 1839. *Frederik Wilhelm*, kroonprins.'' (*Elb. Zeit.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 26 *sept.* In den *Commerce* leest men het volgende:

De Parijssche nieuwsbladen zeggen, dat de heer *Decases* door den koning der Franschen naar don *Carlos* is gezonden om eene afdoende schikking met dien verdreven pretendent en het kabinet van Madrid, tot stand te brengen. Die nieuwsbladen verhalen voorts, dat de heer *Decases*, na zijnen last te Bourges gedeeltelijk te hebben vervuld, naar Madrid zal voortreizen om de goedkeuring van de koningin-regentes te verwerven. De heer *Decases* zal, naar het schijnt, zich niet uitsluitend bepalen tot het behandelen van de politieke of particuliere kwestiën tusschen don *Carlos* en koningin *Christina*; hij moet ook gemagtigd wezen tot het sluiten van een huwelijk tusschen koningin *Isabella* en eenen der zonen van *Lodewijk Filips*. Deze zoo menigwerf geopperde en even dikwijls voor onmogelijk verklaarde verbindtenis moet thans gemakkelijk zijn geworden, ten gevolge van plaats gehad hebbende gebeurtenissen; daarenboven zoude zij zoowel den algemeenen vrede waarborgen als den troon en het krediet van Spanje op vastere grondslagen vestigen.

Parijs, 27 *sept.* Sedert eenige dagen bespeurt men veel beweging ten huize van den graaf *de Toreno*, die op dit oogenblik te Parijs is. Al de groote kapitalisten, welke zich gewoonlijk met geldleeningen bezig houden, vergaderen iederen dag aan zijn hôtel, en men gelooft, dat er ernstig sprake is van eene groote financiële negociatie. De graaf *de Toreno* zal in het begin der volgende maand naar Madrid vertrekken.

De obligatiën van don *Miguel* zijn heden ter Parijsche beurs tot den ongekenden stand van 3 pCt. gedaald. Deze uitkomst schijnt het natuurlijke gevolg te zijn van de jongste gebeurtenissen in Spanje. Alle hoop op eene contra-revolutie in het schier-eiland moet voortaan verzaakt zijn.

BELGIE.

Brussel, 26 *sept.* Naar men verneemt, heeft het bewind er van afgezien, om den heer *J. Cockrill* een nieuw voorschot te doen, en heeft het etablissement te Seraing in den laatsten tijd aanzienlijke bestellingen uit het buitenland, vooral uit Rusland, ontvangen.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 27 *sept.* Het provinciaal hof van Holland heeft gisteren en heden behandeld de zaak van *Caspar Seijn*, voormaals beëedigd klerk ter stads rekenkamer te Leiden, beschuldigd van het verduisteren, weerloos maken en aan hunne bestemming onttrekken van gelden (ten bedrage van ruim ƒ 120,000, behoorende tot verschillende administratiën); welke hij in gemelde betrekking had ontvangen en verpligt was geweest aan de stads kas uit te betalen, of wel aan medepligtigheid aan die misdaad. Bij arrest van het hof, heden uitgesproken, is de beschuldigde schuldig verklaard aan de gezegde misdaad, en, op grond van art 169 — 172 wetboek van strafregt, veroordeeld tot tepronkstelling binnen de stad Leiden, gedurende een half uur, tot een confinement in een tuchthuis voor den tijd van tien jaren, tot eene geldboete van ƒ 10,500, en in de kosten van het regtsgeding.

Zwolle 27 *sept.* De voltooijing van onzen nieuwen schouwburg is niet zeer meer af, en wij voeden de gegronde hoop, dat de inwijding nog voor het einde van dit loopende jaar zal kunnen plaats hebben. De inwijding van het nieuwe lokaal der ... van het schouwburg-gebouw, wordt tegen de laatste helft van november te gemoet gezien.

De opbouw van het provinciaal geregtshof gaat mede met rassche schreden voorwaarts, welk gebouw, wanneer het voltooid is, onze stad tot geen gering sieraad zal trekken.

Mengelwerk.

Het huwelijk van den koning.

(*Sinds een paar weken reeds ontvingen wij een aantal stukken van allerlei aard over het eventuële huwelijk van den koning. Volstrekt niet wetende wat er aan de zaak waar was of is, achtten wij dezelve te teeder om er voorbarig melding van te maken. Even als wij ten aanzien van het noodlottige verzuim eener wettige formaliteit, bij het huwelijk van den erfprins, in Wurtemberg voltrokken, gedaan hadden, besloten wij ook te doen ten aanzien der geruchten nopens het huwelijk Zijner Majesteit, namelijk het initiatief niet te nemen, en af te wachten of andere Nederlandsche dagbladen het in ons oog noodig maken mogten dat de Arnhemsche Courant ten dezen opzigte een gevoelen mededeelde. Het* Handelsblad *van den ... heeft thans aan de tot nog toe door alle Nederlandsche bladen ... nopens de geruchten een einde gemaakt. Zulk eene ongepaste kwezelarij, die met algemeene ergernis zou zijn gelezen, indien men voor het* Handelsblad *nog iets anders dan medelijden overhad, kan niet als de eenige openbare stem, aangaande het eventuële huwelijk, aan het oordeel van den vreemdeling over Nederland ten rigtsnoer worden gelaten. De* Arnhemsche Courant *althans moet het hare toebrengen om de zaak uit een juister en billijker oogpunt te doen beschouwen dan velen zulks schijnen te doen; zij moet den vreemdeling toonen, dat men in Nederland nog steeds naar echte beginselen van ware liberaliteit weet te oordeelen, en daarom deelt zij dan thans het volgende artikel, reeds eenige dagen geleden van zeer geachte zijde ontvangen, aan het publiek mede.*)

»Wij vernemen van alle zijden, dat Z. M. zich op nieuw in den echt zal begeven met eene gravin D'OULTREMONT. — Zoo als bij ons gewoonlijk het geval is, fluistert men daarover met elkanderen, zonder dat iemand rond weg zijn gevoelen durft uiten; wij volgen hier, zoo als in alles, eenen anderen weg. — Wij stellen het buiten twijfel, dat dit huwelijk bij een groot deel der natie weinig bijval zal vinden: maar is dat deel der natie regtvaardig in zijn oordeel? Zal het, blind voor de dwalingen welke in het bestuur plaats hebben, zich mengen in de inwendige huishouding van den koning? wat ons raakt verzaken, en wat ons niet raakt zich aantrekken? De koning heeft, als elk burger van den staat, en meer dan iemand, ... te aan iemand, waaraan hij zich geheel kan toevertrouwen, en niet wie hij zich op eenen voet van gelijkheid heeft gebragt; — en dien troost van het leven en vooral van den ouderdom, zoude men den koning misgunnen en willen ontnemen? Neen, vrijzinnig voor allen, zij men het ook voor den koning. — Gedurende 25 jaren heeft de koning, om zoo te zeggen zijn huis niet verlaten; vorstinnen kent hij dus niet, en wij achten hem te verstandig om op aanbeveling iemand te huwen, welke hem zijnen ouden dag misschien zoude vergallen; daarentegen kent hij sedert twintig jaren de gravin voor eene vrouw van geest en beleid en van niet moeijelijken omgang; wat gaat het de natie aan dat hij haar huwe? Wij zwijgen van 's konings familiebetrekkingen; wij treden daarin evenmin als in elk huisgezin; wij plaatsen de vraag op het eenige standpunt, waarop het ons voegt te oordeelen, dat is, de betrekking van den koning tot de natie.

De gravin D'OULTREMONT is geene vorstin! O groot onheil: wij hebben geleerd hoe zwaar alliantiën met koningen wegen; de eenige alliantie,

waarop men rekenen kan, is die, welke door goede instellingen tusschen volk en vorst bestaat.

De gravin is van Belgisch geslacht en roomsch-catholiek! Maar wie veroordeelt nu een individu uit hoofde van de natie? Ja, wie is dom genoeg van eene geheele natie te veroordeelen? Er zijn in België vele vrouwen van verstand en oordeel, en onder deze is de gravin steeds gerangschikt.

Zij is roomsch catholiek! Maar is dan voor koningen de vrijheid van godsdienstige begrippen niet geschreven? Of is het een ijdel woord? Is de hertog VAN ORLEANS niet met eene protestantsche vrouw gehuwd, die koningin van Frankrijk zal moeten worden? En heeft het katholieke België zich geen protestantschen koning gekozen?

Wij, die zelven protestanten zijn, hebben regt van spreken; — het protestantisme moet zich niet, strijdig met zijnen aard en oorsprong, onverdraagzaam toonen.

Neen, zonder ons te mengen in het meer of min wenschelijke van dit huwelijk, noch in het familiebelang van het huis VAN ORANJE, zeggen wij ook hier: — vrijheid, ook voor den koning."

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

... 29 september 1839.

Waarde Redactie!

Vergeef mij dat ik in mijne ongerustheid mij tot u wend, en kom mij toch met uwen raad te hulp; gedoog niet dat eene ongehoorde wraakoefening mij tot eene arme weduwe make. Doch ter zake: gij zult u dien woelgeest nog wel herinneren, die, eenige maanden geleden, tot spijt van al wat in Nederland edelaardig denkt, zijn' hond Jonkheer bliefde te noemen; nu, mijne waarde Redactie, thans heeft hij iets nog veel ergers in den zin, — thans wil hij mijn' man vermoorden. Vermoorden! mijnheer, letterlijk vermoorden! Gij moet weten, mijn man is predikant in het dorp, hetwelk de hond en zijn eigenaar door hunne kwaadaardigheid ontsieren. En toen het nu laatst biddag was, sprak mijn man, zeer zalvend, over de kinderlijke liefde die men aan zijne vaderlijke regering verschuldigd is, over het roekelooze en het schandelijke dat er in gelegen is om met hare maatregelen en instellingen ontevreden te zijn of dezelve te beschimpen. De eigenaar van Jonkheer zat toen in de kerk, en iedereen keek hem aan. Hij hield zich echter goed, en scheen het zich niet aan te trekken, maar inwendig broedde hij wraak; de uitkomst leerde het. Want wat doet hij, waarde Redactie? — Kwaadaardiglijk laat hij zijne vrouw eenige weken daarna bevallen van een' zoon, — blijkbaar deed hij het expres want nooit nog was zijne vrouw van een' zoon bevallen. Nu zult gij zeggen: wat raakt dat uw' man? — Gij zult het hooren, waarde Redactie! Als of er niets gebeuren moest, komt hij nu met vrouw en kind in de kerk, om het kind te laten doopen. Maar, waarde Redactie! verbeeld u, in plaats van aan den jonge een paar, of, gelijk hooge personen, een paar dozijn namen te geven, geeft hij zijn kind de hemel weet hoeveel namen! want mijn man die te elf ure begon te doopen, doopt nog altijd door, en het is reeds half vijf! — En nog komt er geen eind aan de namen, nog is er geen [illegible] ... in plaats van een klein papiertje, kreeg mijn goede man een boek papier vol namen, klein geschreven als het *Handelsblad*; en toen mijn man, na een half dozijn namen uitscheiden wilde, zeide de deugniet: Ik verzoek dat mijn zoon behoorlijk worde gedoopt, en men hem al de namen geve die ik tot zijn geluk en zedelijke volmaking noodig acht! Geene wet bepaalt de vrijheid van den burger en den christen, om zijne kinderen zoo veel namen te geven, als hij in gemoede noodig acht! — En het volk nam zijne partij en riep: doopen! doopen! En toen het nu half een werd, en mijn man reeds twee uren had doorgedoopt en vroeg of het nu nog niet genoeg was, herhaalde de deugniet zijne zelfde woorden, en het volk schreeuwde op nieuw: doopen! doopen! de wet eerbiedigen! niet spotten met de instellingen der vaderlijke regering, die den burger veroorloven zijne kinderen zoo veel namen te geven als hij goedvindt. En mijn man doopte verder, — en nu werd het drie uren, en men kon het hem aanzien dat hij rammelde van honger; ten half vier scheen hij het niet langer te kunnen uithouden, hij wilde weggaan, — maar men drong hem weder naar zijne plaats en riep: eerst afdoopen! — Ik kon het hartbrekend gezigt niet langer verduren, waarde Redactie; ik ging naar huis, en toen ik iets had genuttigd, besloot ik uwe hulp in te roepen, want wie weet hoe het afloopen zal als mijn man nog eenige uren doordoopen moet! zijne stem is nu reeds bijna geheel weg, zijne tong kleeft aan zijn verhemelte, het klamme zweet loopt hem van het aanschijn af, en zijne knieën knikken.

Wat is nu hieraan te doen, waarde Redactie! 'T is waar, de wet bepaalt het getal namen niet; maar kan daarom de eerste de beste een predikant noodzaken om levenslang te doopen? — Beware mij de hemel dat ik denken zou, dat het de schuld is der hooge regering, die geen getal namen bepaalde; de regering heeft volstrekt geene schuld; de schuld ligt alleen bij den boosaard, die misbruik maakt van hare goedheid. Maar wat nu gedaan? Ik heb wel eens hooren spreken van *conflicten*; ik weet eigenlijk niet wat dat woord beteekent, doch ik meen dat de heeren gouverneurs *conflicten* opwerpen als het beter is dat eene wet niet wordt uitgevoerd. Eilieve, waarde Redactie, denk daar eens over na, en zet dan mijn' brief in de Courant, dan zal de heer gouverneur, die een braaf christenmensch is, zich wel over mij en mijn' goeden man erbarmen en een conflict opwerpen.

Uwe dienstvaardige en in diepe verslagenheid verkeerende dienaresse,

...

Letterkunde.

***ORDE.** Door Mr. DIRK DONKER CURTIUS. Tweede druk.* Arnhem, *C. A. THIEME, 1839. 27 bl.*

(Slot van N°. 150.)

»Orde is het" — zoo besluit de heer DONKER CURTIUS zijn opmerkelijk geschrift — »wanneer de afgevaardigden des volks, sterk door het mandaat, hetwelk zij onmiddellijk van het volk hebben ontvangen en door hetzelve kan worden ingetrokken, indien zij het niet behoorlijk vervullen of hunnen pligt beneden een lint of perkament plaatsen, wanneer volks-afgevaardigden beurtelings ruimschoots in het belang der natie hare beurs openen of sluiten voor uitgaven, welke nutteloos of schadelijk, slechts strekken, om verkeerde einden te bereiken.

»In Frankrijk is de bevoegdheid tot onmiddellijke verkiezing van afgevaardigden in handen van 200,000 belasting-opbrengers. In die verhouding zouden wij ongeveer 20,000 kiezers moeten hebben; maar in Frankrijk beklaagt men er zich over dat het kiesregt te zeer is beperkt, en zegt men te regt dat niet het geld alleen tot maatstaf moest zijn genomen. Bij ons is het kiesregt voor de Tweede Kamer nog in geen 500 handen en door de verschillende graden van verkiezing is de invloed der natie letterlijk tot nul gebragt.

»Orde zal er kunnen zijn, als de verkiezing waarheid en geen bedrog zal zijn; als, door de onmiddellijke verkiezing voor de Tweede Kamer, de natie haar gewigt zal voelen in de schaal waarin haar belang moet worden gewogen.

»Orde zal er zijn, als op dezelfde wijze de gemeenteraden onmiddellijk en slechts voor eenige jaren, worden gekozen: want dan zal er worden geboren volksgeest en burgerzin, en de onverschilligheid, welke ten verderve leidt en nu als deugd aan den stillen burger wordt aangerekend, zal verkrijgen den verdienden naam van pligtverzuim en ondeugd.

»En wat nu de orde eischt, dat eischt ook onze eer; want het vraagpunt, hier te beslissen, is niet alleen in de keuze tusschen de vrijheid en de verdrukking gelegen; neen het treft ook den stand dien wij in de rij der volken zullen bekleeden. Zal Nederland zijn een der staten, behoorende tot het verbond der verlichting of tot het verbond der verduistering? Ziedaar wat thans ook te beslissen staat.

»Indien men het laatste kiest, indien ons slecht verdeeld staatsgebouw moet blijven zoo als het is, dan nemen wij rang onder de minst verlichte der natiën; wij zijn daartoe reeds vele schreden genaderd; wij verliezen de sympathie onzer magtigste en in den nood [illegible] naburen en zullen bij den eersten schok, welke weder Europa [illegible], bitter den slechten naam, dien wij ons zelven hebben gemaakt, te beklagen hebben.

»Orde is het, dit voor te komen en onze instellingen naar den geest des tijds en de behoefte van beschaving zoo in te rigten, dat zij zonder veel bezwaar voor verbetering en wijziging vatbaar blijven.

»Laten wij toch de eer onzer voorvaderen ophouden, zoo als zij het zelve deden: niet door dom weg te zweren bij hetgeen zij deden en meesterlijk was voor hunnen tijd: niet door tot het versletene en onbruikbare terug te komen; — maar door te doen, wat zij deden, dit is niet slechts de stappen van hunne voorgangers en andere volken te drukken, maar eenen stap verder te gaan dan zij, en zich aan het hoofd der vrijheid en verlichting te plaatsen.

»De ware, de edele en vereerenswaardige eerzucht is niet gelegen in het najagen van titels en orde-linten, speeltuig door den eenen mensch aan den anderen geschonken; maar in de bevordering van de veredeling van den mensch en de verbetering van zijnen toestand op deze aarde.

»Als de geschiedschrijver het tafereel van vorige tijden schetst, dan griffelt hij de namen [illegible] van eenige weinigen; maar de titels die zij voerden, de linten welke hunne borst versierden zijn weggevallen, en boven allen, die hunnen glans slechts van die titels en linten ontleenden, is de stroom der vergetelheid gegaan. Zoeken wij dus de eer in hetgeen blijvend is en niet in den glans, welke alleen de domheid verblindt; trachten wij, naar den geest des tijds, het monarchaal beginsel te vereenigen met de vrijheid, met de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van den mensch, en wij zullen orde hebben gesticht en eenen reuzenstap tot trapsgewijze verlichting en verbetering hebben gedaan."

Waterhoogte te Arnhem.

Den 29 Sept. 1 El 7 Palm 7 Duim; gewassen 5 Duim; gevallen 0 D.
Den 30 Sept. 1 El 7 Palm 7 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

ARNHEM den 28sten September 1839. — Heden beviel van eene Dochter de Hoog Wel Geboren Vrouwe *VAN DE SPIEGEL*, geboren *BOUKENS*.

Heden avond, omstreeks 7 ure, overleed, op het aller onverwachtst, de Wel Edele Heer *JOHANN BAPTIST WEYLL*, *Oud-Controleur der Waterstaat te Arnhem*, in den gezegenden ouderdom van ruim 85 jaren.

NIJMEGEN, den 24sten September 1839.

Heden trof mij een bitter slag. — Mijne geliefde Echtgenoote, *EVERDINA ... WALL*, met welke ik slechts 3½ Jaar gelukkig vereenigd was, werd mij, na eene ziekte van [illegible] dagen, door den dood ontrukt; zij bereikte slechts den ouderdom van 27½ Jaar en laat mij twee kinderen na, te jong om hun groot verlies te beseffen.

ARNHEM,
den 27sten September
1839.

J. M. TRAANBOER.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN EN VAARTEN.

1e. RESSORT.

AGENTSCHAP ZWOLLE.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 11den October 1839, des middags ten 12 ure, zal, onder het voorzitterschap van den INSPECTEUR DER DOMEINEN in het Eerste Ressort, door den AGENT VAN HET DOMEIN te *Zwolle*, daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van STEDELIJK BESTUUR der Stad *Zwolle*, op het Raadhuis aldaar, publiek worden aanbesteed:

Het* ONDERHOUD *van de* STRAATWEGEN *der 1ste Klasse in de Provincie* [illegible] *voor den tijd van* DRIE JAREN, *hetwelk gerekend wordt aanvang genomen te hebben op den* 1sten Julij 1839, *en te zullen eindigen den* 30sten Junij 1842, *zulks in* DRIE PERCEELEN, *als

1°. Het gedeelte STRAATWEG van af de Glacis der Stad *Deventer* over *Zwolle* tot de *Reest* voor *Meppel*, en van *Havelthe* tot de *Vriessche grenzen* bij de Kolonie *Willemsoord*.

2°. Het gedeelte STRAATWEG van af de Stad *Deventer* tot de *Hannoversche grenzen* achter *Denekamp*.

3°. Het ONDERHOUD van den STRAATWEG der 1ste klasse N°. 2 van *Zwolle* over *Almelo*, *Hengelo* naar de *Pruissische grenzen* achter *Ensohedé*.

De besteding zal geschieden bij inschrijving, met borgstelling, en bij opbod.

De hiertoe betrekkelijke bestekken en voorwaarden, zullen, behalve ten kantore van den Ondergeteekende, insgelijks ter lezing liggen aan het bureau van den Heer ADMINISTRATEUR der DOMEINEN in het 1ste Ressort te *Arnhem*, ten kantore der Heeren AGENTEN van het Domein te *Arnhem*, *Amsterdam*, *'s Gravenhage*, *Groningen*, *Leeuwarden*, *Tiel*, *Utrecht* en *Zutphen*, in het locaal van het provinciaal gouvernement van *Overijssel*, ter secretarie van het stedelijk bestuur te *Zwolle*, en in de voornaamste logementen en herbergen van *Overijssel*.

[illegible] exemplaren van de gezegde bestekken, [illegible] kosteloos te bekomen zijn, zoo bij de heeren AGENTEN van het Domein voornoemd, als bij den Ondergeteekende; kunnende de gegadigden tevens de noodige inlichtingen erlangen, zoo ten Kantore van den AGENT te *Zwolle* als bij de OPZIGTERS der *Groote wegen* te *Zwolle* en *Hengelo*.

De Agent van het Domein voornoemd,
W. G. HOVIJ.

VERKOOPING.

De Notaris *KOLFSCHOTEN*, te *Gendringen*, als daartoe door de Arrondissements-Regtbank te *Zutphen* gecommitteerd, is voornemens, om, op Donderdag den 24sten October eerstkomende, des morgens ten 11 ure, ten huize van *KNAKEN*, in het Logement *de Pelikaan*, te *Gendringen*, op hoogen te doen inzetten, om op den 7den November volgende, terzelfde plaats en uur, finaal te worden verkocht:

De BOUWPLAATS, de *Eikelenboomshof*, gelegen nabij het Dorp *Gendringen*, bestaande in een Kapitaal nieuw BOERENHUIS, met ACHTERHUIS en SCHUUR, TUINEN en BOOMGAARD en onderhoorige BOUW- en WEIDELANDEN, volgens het Kadaster groot 24 Bunders en 23 Roeden.

GEBRS. J. EN M. JACOBOWICZ,

[illegible] werkers van Hare K. K. Hoogheid [illegible] de Prinses van ORANJE,

Hebben de eer het geachte publiek te berigten, dat zij alhier zijn uitgepakt in het Logement *het Zwijnshoofd* [illegible] een ruim assortiment Russische en Amerikaansche PELTERIJEN [illegible] en daarvan vervaardigde: HEEREN STATIE [illegible] PELSEN, POLONAISEN en JASSEN, met [illegible] gegarneerd en gevoerd. HUIS-, KAMER- en GEZONDHEIDS-PELSEN. Voor de DAMES: BOA'S, MOFFEN, COLLIERS, GARNITUREN, MANTILLES, alsmede gewatteerde ROBES DE CHAMBRE, enz.

En verwittigen het geëerde publiek, dat zij slechts *acht* dagen hier zullen vertoeven, en noodigen hetzelve daarom uit, van de gelegenheid gebruik te maken, om zich, tot zeer lage prijzen, goed en fraai Bont te verschaffen.

---

† § † Op Maandag den 14den October 1839, te beginnen des morgens om 10 uur, en volgende dagen, zal, ten overstaan van den Notaris *GODEFROIJ*, in de Turfstraat te *Arnhem*, Wijk A. N°. 119, erfhuiswijze worden verkocht eenen fatsoenlijken INBOEDEL, bestaande in:

Onderscheidene groote MEUBELSTUKKEN, TAFELS, STOELEN, LEDIKANTEN, BEDDEN en TOEBEHOOREN, TAFEL- en BED-LINNEN, PORCELEIN, AARDEWERK, KOPER en TIN, KAGCHELS, VLOERKLEEDEN; GOUDEN en ZILVEREN HOROLOGIE, WINKELKASTEN, BAKKERSGEREEDSCHAP, TOONBANK, enz. — zullende op Zaturdag te voren van 10 tot 1 ure te zien zijn.

---

§ † § De Ondergeteekenden, Correspondenten van de KANTOREN VAN ADMINISTRATIE VAN FONDSEN OP HET GROOTBOEK DER NATIONALE WERKELIJKE SCHULD, onder Hoofd-Directie van de Heeren *KETWICH EN VOOMBERGH EN Wed. BORSKI, EN S. & D. SAPORTAS*, te *Amsterdam*, adverteren, dat, dagelijks ten hunnen Kantore worden BETAALD DE COUPONS 5 pCt. *Werkelijke Schuld*, verschenen 1°. October 1839.

Arnhem, 1 October 1839.

E. C. ENGELBERTS & COMP.
Commissionairs in Effecten & Wissels.

---

† † † Men verlangt dadelijk, in een zeer fatsoenlijk klein Huishouden, te *Velp*, eene DIENSTBODE van 25 à 30 jaren, als Meid alleen, het eten goed kunnende klaar maken en het overige huiswerk verrigten, van goede, geloofwaardige getuigschriften voorzien, tegen 40 Gld. loon, en verzekering van 25 Gld. voor Nieuwjaar, Kermis en Verval. — Adres bij den Uitgever dezer. Brieven *franco*, onder Letter T.

Op algemeen verlangen blijft de TENTOONSTELLING van de

GOBELINS,

op de CONCERTZAAL, nog *uiterlijk* Dingsdag den 1sten en Woensdag den 2den October opengesteld.

Uittreksel uit het eigenhandig geschreven en bij den eigenaar berustende Certificaat des Heeren Dr. G. SCHADOW, Directeur der Koninklijke Academie van Kunsten te *Berlijn*.

„Deze Kunstwerken dagteekenen van den tijd, toen deze soort van „weverij in derzelver hoogsten bloei was. De meesten zijn naar oorspronkelijke schilderijen van COYPEL en ZWAAN bearbeid.

„Derzelver beschouwing [illegible] „kunstliefhebbers hoogst aangenaam zijn.

„*Berlijn*, 16 *Februarij* 1837.

(get.) *Dr. F. SCHADOW.*
Directeur."

Deze Tentoonstelling is open van des morgens 11 tot 1 uur, en 's namiddags van 2 tot 5 ure.

Entrée 49 cents per persoon, en voor kinderen de helft.

De POSTWAGEN-DIENST, de *Stad Arnhem*, zal, van af den 1sten October 1839, afrijden *van* Arnhem ten huize van den Ondernemer *J. J. ARNAUD*, in de verlangde Nieuwstad, *naar* Zutphen des morgens om *acht* uur; terwijl de terugreis, *van Zutphen*, ten huize van *WOLTERINK*, in het *Rad*, *naar* Arnhem des namiddags om *vier* uren blijft bepaald.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem, Dusseldorp en Keulen,

Voor de maand October 1839.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*: den 1, 3, en 8, 11, 14, [illegible] 21, 23, 26, 28 en 31, des morgens te 6 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp* en *Keulen*: den 2, [illegible] 12, 14, 17, 19, 22, 24, 27 en 29, des morgens te 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem*: den 1, 4, 6, 9, 11, 14, 16, 19, 21, 24, 26, 29 en 31, des morgens te 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*: den 2, 5, 7, 10, 12, 15, 17, 20, 22, 25, 27 en 30, des morgens ten 9½ ure.

Bij de aankomst der booten te *Vreeswijk* staat een geschikt rijtuig gereed om de passasiers dadelijk naar *Utrecht* en *Amsterdam* te brengen.

Aankomst te *Utrecht* voor of omstreeks 3 ure des namiddags; prijzen der plaatsen: groote kajuit *f* 2,75, voorkajuit *f* 2,10.

Aankomst te *Amsterdam* voor of omstreeks 7 ure des avonds; prijzen der plaatsen; groote kajuit *f* 5 en voorkajuit *f* 4,35.

Het kantoor aan den Rijn is open van des morgens 8 tot 12 ure, en des namiddags 4 tot 8 ure.

De Agent te Arnhem,
B. BLECKMANN.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.